

Spirituel rejse

Peter Søndergaard

Spirituel Rejse

En historie om en spirituel rejse fra kulturkristendom over ateisme til spirituel interesse, og videre til karismatisk kristendom og gennem den til et liv i Gud uden nogen kirkelig forankring.

Peter Søndergaard
Privatpraktiserende psykolog

Optakten

Jeg er født i 1956 og opvokset i en middelklassefamilie med borgerlig tilgang til verden. Min mor var troende, men jeg ved faktisk ikke i hvilket omfang min far var troende. Han var en meget privat mand, og han talte aldrig om tro, selv ikke når jeg spurgte ham. Men i hvert fald fyldte tro og religion ikke meget i min opvækst. Jeg er konfirmeret, som de fleste andre på min alder, men gjorde faktisk op med mig selv, at jeg ikke var troende, og som ung voksen meldte jeg mig ud af folkekirken. Ikke for pengenes skyld, men for princippet.

Jeg drev rundt nogle år, fordi jeg ikke vidste, hvad jeg skulle med mit liv. Kun var jeg sikker på, at jeg ikke skulle læse på universitetet, som min mor ønskede det. Til sidst indså jeg dog, at det faktisk var psykolog jeg skulle være, og jeg gik i gang med studiet. Jeg havde i starten en fornemmelse af, at jeg ikke skulle arbejde med andre mennesker i dyb nød, da jeg tænkte det var for hårdt, men da jeg havde prøvet det, var jeg solgt, og siden har psykoterapi været det væsentlige i mit arbejde.

Når man uddanner sig som psykoterapeut, må man arbejde med sig selv. Man må kende sig selv, for at kunne kende andre, og man må vide hvor man har sig selv, for ikke at fare vild i andre. Derfor indebærer uddannelse som psykoterapeut et omfattende og dybtgående arbejde med en selv. I det arbejde kom jeg ganske langsomt og umærkeligt til en erkendelse af, at der findes en mening som er større end mig, og en styring af mit liv, som jeg ikke forstår. Der var simpelthen for mange ”tilfældigheder” som passede sammen, til at jeg kunne blive ved med at tro, det var tilfældigt. Men jeg anede ikke hvordan jeg skulle forholde mig til det. Jeg lærte mange teknikker, som jeg fik meget glæde af – særligt meditation var en vigtig del af det, og det har nok umærkeligt forandret mig.

Første vendepunkt

Det afgørende gennembrud i min proces kom i 2005. Jeg havde på det tidspunkt haft en mand i terapi, som kæmpede med følgerne af en ugunstig opvækst. Han havde kun gjort begrænsede fremskridt, men kom så på et tidspunkt og fortalte mig, at han havde været hos en karismatisk kristen tjeneste, hvor de havde bedt for ham, og han havde oplevet en fantastisk befrielse. Jeg blev virkelig interesseret – både fagligt og personligt. Det var åbenbart muligt at kontakte Gud, og det var muligt at få hjælp. Særligt for mennesker med en meget dårlig baggrund er det meget vanskeligt at arbejde sig ud af det, for de har sjældent venner eller familie de kan trække på, og de har brug for hjælp udefra.

Altså tog jeg kontakt til den omtalte tjeneste og aftalte et besøg. De var meget skeptiske i begyndelsen, men efter-

hånden som samtalen skred frem, troede de på, at min interesse var oprigtig, og de spurgte mig om jeg gerne ville møde Jesus. Det sagde jeg ja til, og de ledte mig i en bøn som mange formodentlig kender. Da jeg skulle gentage ”og jeg anerkender at du er vejen, sandheden og livet, og at ingen kommer til faderen undtagen gennem dig” tænke jeg, at det nok er for meget at sige, men jeg sagde det alligevel, og så kom han. Det var ikke et fysisk møde – der kom ikke nogen til stede i rummet. Det var heller ikke et møde i billeder eller lyd. Mødet skete på et spirituelt plan, og det var ekstremt intenst. Intet blev sagt eller gjort, så jeg ved ikke hvordan jeg var sikker på, at det var Jesus som mødte mig. Jeg havde aldrig mødt ham før, så hvordan jeg kunne have genkendelse, ved jeg ikke, men jeg var ikke i tvivl. Det var et ubeskriveligt intenst møde, og jeg rystede og græd. Dér ændrede mit liv retning, og jeg gik gennem en enormt intens proces i de kommende uger. Jeg lærte, at det er muligt at kontakte Gud direkte, og det vendte op og ned på hele min sjæl.

Psykologien har et meget anstrengt forhold til tro. En eller anden har spøgefuldt sagt, at holdningen er, at hvis en mand beder til Gud, er han religiøs, og hvis Gud svarer ham, er han skizofren. Jeg var ikke i tvivl om at jeg ikke var skizofren, men det var svært at integrere erfaringerne i min psykologiske tilgang, og det var svært at tale med andre om det. Det jeg erfarede, var simpelthen langt ud over det vi i vores kultur betragter som virkeligheden, og derfor var det svært at tale om. Ikke desto mindre var det mere nærværende og virkeligt end min familie og mit daglige arbejde. Jeg var som besat, og det var meget svært for min kone, at forholde sig til det. Særligt fordi jeg slæbte hende med til et seance i den karismatiske tjeneste, og det slap de meget dårligt fra. De lavede faktisk et alvorligt åndeligt overgreb på hende, og allerede dér blev der grundlagt en vis skepsis hos mig (og selvfølgelig hos hende) over for den tilgang til verden, som de mennesker har. De mente os uden nogen tvivl det bedste, og de havde uden nogen tvivl et nært forhold til Gud, men det var bare ikke nok.

Jeg søgte selvfølgelig et sted, hvor den tilgang til Gud var at finde, men den kirke tjenesten var funderet i, var udelukket på grund af min kones oplevelser med dem. Jeg søgte så til en stor pinsekirke, og kom der en tid, men jeg befandt mig ikke godt der. Så blev jeg introduceret til et ledende medlem i en apostolsk kirke, og der fandt jeg mig rigtig godt til rette. Det er meget søde mennesker, og stemningen i kirken er meget varm og rummende. Jeg knyttede mig tættere og tættere til den, og jeg bad om at blive døbt og at få tiendekontrakt – det vil sige en skriftlig aftale om at jeg donerede en tiendedel af min indkomst til kirken. Det lyder af meget, men på de betingelser er det fradragsberettiget, og desuden var det på det tidspunkt det naturlige at gøre.

Andet vendepunkt

Det var på mange måder en god og rig tid, men det var bestemt ikke problemfrit. Jeg følte mig lidt klemt mellem den meget åbne og liberale holdning min kone har, og den meget konservative og bombastiske holdning som kirken har. Visse spørgsmål var meget betændte, særligt spørgsmålet om Israel og om homoseksualitet. Dybest set var jeg ligeglad med hvad både kirken og min kone tænkte om det. Det eneste jeg interesserede mig for, var hvad Gud mente om det. Og så fik jeg den ide at spørge om det.

Jeg havde på det tidspunkt udviklet en meditationspraksis, hvor jeg ret nemt kunne komme til et indre rum, hvor der var en dør eller låge som jeg kunne åbne, og når jeg gjorde det strømmede kærlighedens lys mig i møde på den mest fantastiske måde. Jeg overvejede aldrig at gå gennem døren, og jeg var ikke det mindste i tvivl om, at det var Gud som kom mig i møde. Altså spurgte jeg ind i lyset: Er homoseksualitet en synd? Øjeblikkelig kom der en voldsom bølge af vrede imod mig, og jeg blev meget bange og smækkede døren i. Jeg havde fået et svar, og jeg tolkede det som et ja. Jeg havde det nemlig selv sådan, at jeg ikke har noget mod andre menneskers seksualitet, hvis de ikke forsøger at involvere mig i den, og hvis to mennesker af samme køn vælger hinanden for livet, kan de godt få min velsignelse. Men mine kirkefæller talte meget stærkt for, at de ikke kan få Guds velsignelse.

Min fejlfortolkning blev først synlig næste gang jeg spurgte. Jeg har glemt hvad jeg spurgte om, for den efterfølgende oplevelse var så voldsom, at den slog mig helt omkuld, men det var et spørgsmål af samme karakter: Hvad er det rigtige at mene? Vredesbølgen var så voldsom, at den slog mig fuldstændig til jorden. Jeg kan ikke beskrive

det, men jeg har set andres beskrivelser af det de kalder dæmoniske angreb, og deres beskrivelse ligner min oplevelse. Jeg smækkede igen døren i, og jeg forstod nu, at jeg havde vagt Guds vrede ved at spørge. Men jeg forstod ikke hvorfor.

Få dage efter var jeg på retræte, og der er på det retrætested et rum som er indviet til kirke. Jeg gik ned i kirkerummet alene, og spurgte om jeg måtte sidde i et hjørne af hans tempel. Jeg fik øjeblikkeligt det svar, at jeg skulle sidde i midten, så jeg satte mig foran alteret. Der følte jeg Guds nærhed så stærkt, at jeg ikke turde åbne øjnene. Jeg tænkte, at det var en åndelig oplevelse, og at der derfor ikke ville være noget at se, men jeg turde ikke løbe risikoen. Fornemmelsen var bare nærvær – ikke venlighed, kærlighed, vrede eller noget andet – kun nærvær. Bare en fornemmelse af noget enormt stort og fuldstændig urokkeligt. Oplevelsen var både beroligende og skræmmende på en gang, og efter en tid begyndte stærke kræfter at røre sig i mig og jeg måtte afbryde. Jeg kom tilbage senere og bad for mig selv og følte nærvær igen, men ikke så stærkt. Under den efterfølgende aftenmesse følte jeg igen Guds nærvær, men igen ikke så stærkt. Jeg tænkte dengang at jeg var tilgivet, men oplevelserne var så voldsomme og uhåndterlige, at jeg havde (og har) meget svært ved at komme videre fra dem.

Jeg manglede stadig at forstå hvad der var sket, og jeg spurgte en række mennesker både fra frikirken og fra folkekirken uden at få et brugbart input. Det blev min kloge kone som åbnede mine øjne. Hun sagde: ”Du har bedt om frugten fra visdommens træ”. Det gav mening for mig. Der står i 1. Mosebog 2,17: ” Men træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø!«. Det giver også mening for mig i forhold til den ofte gentagede fordring om ikke at dømme (f. eks Luk 6,37: Døm ikke, så skal I ikke selv dømmes; fordøm ikke, så skal I ikke fordømmes). Jeg skal ikke dømme, og dermed skal jeg heller ikke interessere mig for hvorvidt noget er syndigt eller ej. Jeg synes jeg har fået et meget tydeligt signal på, at jeg skal holde mig fra at interessere mig for hvad der er rigtigt for andre, og jeg hælder nok mere og mere til at tro at jeg heller ikke skal interessere mig for hvad der er syndigt i mit eget liv. Det er selvfølgelig i klar modstrid med hele moralspørgsmålet og store dele af kirken vil slå kors for sig ved den tanke, men jeg tror mere og mere at synd slet ikke er noget jeg skal interessere mig for. Gud skal nok advare mig, hvis jeg er i gang med noget jeg ikke skal gøre, og så er det bare med at høre efter. Så jeg synes jeg forstår hvad min fejl var, men oplevelsen var meget voldsom og meget uhåndterlig, så jeg er blevet skræmt fra den direkte kontakt med Gud. Det giver mening for mig, hvorfor det første der siges til mennesker som kontaktes af Gud er: ”Frygt ikke”.

Bruddet med kirken

Mit forhold til frikirken blev gradvist mere og mere anstrengt. Hos dem var der ingen tvivl. De havde sandheden. Den stod i Bibelen. Jeg spurgte, hvordan vi kunne være sikre på, at vores måde at forstå Bibelen på, var den rigtige, når nu den er blevet forstået så forskelligt af så mange mennesker gennem århundrederne. Svaret var, at vi forstår den rigtigt, fordi vi har Sandheds ånd. Fordi vi har Helligånden, kan vi ikke tage fejl. På ét niveau et meget ydmygt svar, og samtidigt på et andet niveau et ufatteligt hovmodigt svar. Jeg syntes selv, at jeg havde et meget nært forhold til Gud, men jeg forstod ikke en pind. Under en diskussion om folkekirkens mulige fremtidige vielse af homoseksuelle var argumentet, at vi ikke kan gradbøje Guds ord, og da slog det mig, at vi hele tiden gradbøjer Guds ord. Jesu ord om rigdom (f. eks Markus 10, 21-25) kan jeg ikke se er mulige at misforstå. Men dem så vi bort fra. Hans ord om skilsmisse og giftermål med fraskilte (f.eks. Matt 5, 32) er også meget tydelige i mine øjne, men dem tog vi også let på. Der var en del fraskilte og gengifte i menigheden (inklusive mig selv), men det talte vi ikke om. Var det fordi det var for svært? Spørgsmål af den karakter fyldte mere og mere hos mig, men jeg stillede dem ikke, for det lå ikke i situationen. Man kan oplyse om sandheden, men man kan ikke problematisere den. Enden på det blev, at jeg forlod kirken og søgte at finde vej på egen hånd. Det var meget vemodigt at forlade alle disse dejlige mennesker, men det går ikke at have så forskellig tilgang til det, som er kernen i fællesskabet.

Vandringen alene

Jeg har søgt rundt omkring, mere eller mindre tilfældigt. Jeg har gået på en del retræter og læste en del åndelige bøger. Særligt ”Et kursus i mirakler” optog mig i lang tid, men jeg kørte fast i den. Jeg synes, det er en meget utilgængelig bog, men den har alligevel præget mig en hel del. Jeg har også talt med vise kristne vejledere; særligt Jette Dahl har haft betydning for mig, og jeg har været på en del af hendes retræter. Ben Alex har også inspireret mig, særligt gennem sine bøger, men jeg blev syg kort efter jeg lærte ham at kende, og har ikke været meget i kontakt med ham siden.

Det er en meget anderledes vandring at være alene. Man farer nemt vild, og må søge tilbage til hovedsporet, og det kan også blive noget ensomt. Selv om jeg savner fællesskabet, bliver jeg aldrig medlem af en kirke igen. En kirke er et trosfællesskab, men det er også en organisation, og organisationer befæster sig selv, og det fællesskab der er i dem. For at skabe enhed, skal vi være ens, og vi skal vedligeholde forskellen mellem os og de andre. Og det er slet ikke der, jeg er med min tro. Jeg er ganske vist medlem af folkekirken – og har været det siden længe før min vækkelse – men det er for mig snarere en kulturel ting end en trosmæssig. Faktisk går jeg meget sjældent i kirke.

Hvor jeg står nu

Min spirituelle praksis er meget svingende. Jeg mediterer altid på retræter og jeg læser altid bibel på retræter, men ikke ret ofte hjemme. Alligevel fylder Gud mit liv. Mine møder med Gud er ofte i ensomhed og i stilhed, eller i hvert fald er de uforstyrrede møder de dybeste og de klareste. Når jeg trækker mig tilbage på retræte fylder Gud det hele, men det er virkelig meget svært at have den tætte kontakt med Gud i dagligdagen, selv om jeg er særdeles privilegeret i at have et arbejde som kræver ro, fordybelse og anstændig opførsel. Fordi min længsel er så stor, og min daglige kontakt er alt for tynd, har jeg ofte haft lyst til at gå i kloster. På en måde ville det være meget det nemmeste, men jeg tror ikke det er det rigtige. Dels er et kloster også en organisation, med alt hvad det indebærer, og dels tror jeg ikke det er meningen. Livet leves i aktiv kontakt med verden, og kristendom er levet liv.

Måske jeg beder altid, for Gud er altid på en måde et sted i min bevidsthed. Men jeg beder aldrig om noget. Når jeg beder for mig selv, er det altid: Din vilje ske. Hvordan skulle jeg kunne bede om noget, når jeg ikke forstår, hvad der er det bedste for mig? Jeg fik for 2½ år siden konstateret kræft, og har siden haft 2 metastaser. Jeg har været gennem 2 operationer, en kemoterapi, en strålebehandling og utallige undersøgelser. Det er skræmmende og enormt ubehageligt og besværligt, men jeg kan ikke bede om at Gud skal tage det fra mig. Har han givet mig det, er det fordi jeg skal have det. Og har han ikke givet mig det, men kan og vil tage det fra mig, så gør han det, hvis det er det bedste. Og hvis han mener, at det bedste er, at jeg dør af det, så er det bedst. Det lyder måske af for meget, men jeg hviler faktisk i at jeg er syg, og jeg ser med fortrøstning frem i den proces som muligvis er foran mig, og mod min død. Jeg har hørt evigheden kalde på mig, og det gør ikke den store forskel om jeg har 2 eller 30 år tilbage. Jeg har ikke noget billede af hvad der sker med mig efter min død, ligesom jeg ikke har noget billede af hvad der vil ske før. Det bliver som det bliver, og jeg har tillid til Gud. Når jeg beder Fadervor, er det kun for at minde mig selv om hvordan tingene er: Guds navn er helligt, hans rige er her, tingene kommer rent faktisk til at ske som han vil dem, vi får det vi har brug for hver dag, vores skyld er forladt, når vi tilgiver andre, han leder os ikke i fristelse og han frigør os fra det onde, hvis vi holder os tæt til ham.

Nogle mennesker siger med stor vægt, at der ingen gud er, og forestillingen om en gud bare er menneskers flugt fra eksistentielle vilkår, som de er bange for. Den ide kan jeg kun trække på skuldrene ad. Gud er en meget konkret realitet for mig. Jeg kan kontakte ham, og hvis jeg spørger om noget fornuftigt, får jeg et svar. Svaret er ofte i ord, og jeg formoder de er inde i mit hoved, men svaret er ofte overraskende, og har implikationer, som jeg ikke på nogen måde havde anelse om. Den kontakt er meget reel, og jeg er ikke i tvivl om, at jeg i de situationer er i kontakt med en anden bevidsthed end min egen. Jeg ved ikke om den enkelte kontakt er med Jesus, med Helligånden eller med Faderen, men jeg går heller ikke op i det.

Jeg kender Gud på den måde, at jeg ved hvor han er at finde, og hvordan jeg møder ham. Derimod må jeg sige, at jeg ikke kender ham sådan, at jeg på nogen måde kan forudsige, hvordan han reagerer. Jeg forstår ham ikke, men måske er kernen i det, at jeg slet ikke skal forstå. Det er bare svært for en som mig, der gennem både skolen og min videnskabelige uddannelse har lært, at jeg skal forstå for at kunne handle rigtigt. Derfor forsøger jeg nu en aflæring: Jeg forsøger at frigøre mig fra mig selv og fra mine forestillinger om mig selv og om Gud, så jeg kan få en anden slags væren. En væren i kærligheden i stedet for i forståelsen. Og en tro som baserer sig på det jeg erfarer med Gud, i stedet for det jeg forestiller mig om Gud.

Jeg har engang lært at lave kritisk analyse af tekster, og jeg har forsøgt at læse Bibelen på den måde. Det er dumt, for det lukker den dør, som man kan komme igennem ved at læse Bibelen som et helligt skrift, som er hævet over en selv. Da jeg havde fået min vækkelse, læste jeg i den første tid i Bibelen, som om den var en håndbog i hvordan man skal leve sit liv. Det er også dumt, for den er skrevet til et samfund, som er ufatteligt meget anderledes end vores. Så når jeg læser i Bibelen nu, er det for at nå Gud. Og egentlig tror jeg, at det vigtige er, at leve sit liv gennem Gud og ikke gennem Bibelen. Når det er sagt, så er der en række skriftsteder som i visse perioder har betydet meget for mig. Nu er der tre skriftsteder som fylder for mig. Det første er ”Guds visdom erfares af dem som følger den” (Matt 11.19 Nudansk oversættelse). Det andet er ”Hvorfor kalder I mig Herre, når I ikke gør hvad jeg siger?” (Luk 6.46). Og det tredje er ” Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind” (Matt 22.37).

Skabelsesberetningen fylder meget for mig: Mennesket som gemmer sig fordi han ser sin egen nøgenhed, og Gud der kalder: ”Menneske, hvor er du?” (1. Mosebog 3,9-10). Jeg frygter at stå nøgen foran Gud. Derfor iklæder jeg mig bønner og aktiviteter og gode gerninger. Det er så skræmmende at stå nøgen foran Gud, men desto mere jeg iklæder mig, desto svagere møde får jeg.

Når jeg ser tilbage på mit liv og min proces, ser det ud som om Gud har givet mig det, jeg havde brug for. Jeg synes, at det jeg er blevet budt, giver mening og er brikker til et billede af mit liv, som bliver mere og mere tydeligt som årene går. Men jeg må sige, at Gud har ikke pylret om mig. Han har været ekstremt hård ved mig i perioder, og kræften er en mindre prøvelse i den sammenhæng. Der er ingen grund til at tro, at det ikke skal gøre ondt. Derimod har jeg al mulig grund til at tro, at det giver mening, og at den mening vil vise sig for mig efterhånden.

[Gå til Kristen Spiritualitet](#)